

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista annetun lain kumoamisesta ja työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista ja muutettavaksi työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettua lakia.

Laki, jonka perusteella urheilutyönantajat on vapautettu maksamasta työnantajan sosiaaliturvamaksua, ehdotetaan kumottavaksi. Esityksen mukaan työnantajan sairausvakuutusmaksu tulisi maksettavaksi urheilijalle

maksettavan palkan perusteella. Sairausvakuutusmaksu maksettaisiin ensimmäisen keran tammikuussa 2011 maksettavien palkkojen perusteella. Työnantajan sairausvakuutusmaksua ei edelleenkään maksettaisi sellaisten urheilijoille maksettavien palkkioiden perusteella, jotka eivät perustu työsuhteeseen.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturva.....	3
1.2. Urheilijoiden sairausvakuutusturva	3
1.3. Sairausvakuutuksen rahoitus	3
Yleistä	3
Urheilijat	4
Työnantajat.....	4
1.4. Urheilijan palkka ja palkkio verotuksessa	5
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	6
3. Esityksen vaikutukset.....	7
4. Asian valmistelu	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1. Lakiehdotusten perustelut	8
1.1. Laki työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista	8
1.2. Laki työnantajan sosiaaliturvamaksusta.....	8
2. Voimaantulo	8
LAKIEHDOTUKSET	9
työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista annetun lain kumoamisesta	9
työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain muuttamisesta	10
LIITE	11
RINNAKKAISTEKSTIT	11
työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain muuttamisesta	11

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturva

Urheilijalle maksettua palkkiota ei ennen 1990-luvun puoliväliä katsottu työsuhteessa maksetuksi palkaksi, jonka perusteella olisi syntynyt työeläke- tai tapaturmavakuutusjärjestelmän mukaista vakuuttamisvelvollisuutta. Vuonna 1994 vakuutusosoikeus teki päätöksen (5122/93/2542), jonka mukaan urheiluseurassa jääkiekkoa pelanneen urheilijan katsottiin olevan työntekijäin eläkelain (395/1961) piiriin kuuluvassa työsuhteessa urheiluseuraan. Päätös johti osaltaan urheilijoiden oman sosiaalivakuutusjärjestelmän luomiseen (HE 356/1994 vp). Työntekijäin eläkelakia, yrittäjien eläkelakia (468/1969) ja tapaturmavakuutuslakia (608/1948) muutettiin vuonna 1995 siten, että lait eivät koske urheilemista. Urheilijoiden eläketurvan ja tapaturmaturvan järjestämisestä annettu asetus (537/1995) tuli voimaan samaan aikaan mainittujen lakimuutosten kanssa 1 päivänä toukokuuta 1995. Asetuksella urheilijoille luotiin erillinen, yleisiä ansioperusteisia sosiaalivakuutusjärjestelmiä rajoitetumpi ja urheilun erityispiirteet huomioiva vakuutusperiaatteelle rakentuva sosiaalivakuutusjärjestelmä.

Urheilijoiden sosiaalivakuutusjärjestelmää on vuoden 1995 jälkeen useaan otteeseen tarkistettu. Uusi asetus urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvan järjestämisestä (275/1998) tuli voimaan vuonna 1998. Uuden perustuslain voimaantulon jälkeen myös urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvasta säädettiin lailla vuonna 2000. Tätä urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvasta annettua lakia (575/2000) muutettiin viimeksi 1 päivänä toukokuuta 2009 voimaan tulleella lailla (276/2009).

1.2. Urheilijoiden sairausvakuutusurva

Urheilutoiminnassa tapaturmariskit ovat tavanomaista suuremmat. Urheilijoiden tapaturmajärjestelmästä ei kuitenkaan makseta yleisen tapaturmavakuutusjärjestelmän mukaista päivärahaa, koska sitä ei ole katsottu urheilun taloudellisen kantokyvyn kannalta tarkoituksenmukaiseksi. Sen sijaan urheilijalla on oikeus sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaiseen päivärahaan lyhyen työkyvyttömyyden ajalta. Sairauspäiväraha korvaa urheilijalle tämän työkyvyttömyydestä aiheutuvaa ansionmenetystä. Urheilija voi saada sairausajalta työnantajan maksamaa palkkaa vastaavasti kuin muut työntekijät. Tältä ajalta sairauspäiväraha maksetaan työnantajalle.

Urheilijalla on sairausvakuutuslain mukaisen sairaus- ja vanhempainpäivärahaoikeuden lisäksi oikeus mainitun lain mukaisiin sairaanhoitoetuuksiin, korvaukseen yksityisen lääkärin tai hammaslääkärin palkkioista, tutkimus- ja hoitokuluista, lääkekustannuksista ja hoitoon liittyvistä matkakustannuksista. Urheilijan oikeus Kansaneläkelaitoksen antamaan kuntoutukseen ja kuntoutusrahaetuuksiin määräytyy Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukaisesti. Päivärahat ja kuntoutusraha määräytyvät urheilijan työtulojen perusteella.

1.3. Sairausvakuutuksen rahoitus

Yleistä

Sairausvakuutuksen rahoituksesta säädetään sairausvakuutuslain 18 luvussa. Sairausvakuutuksen rahoitusta uudistettaessa vuoden 2006 alussa sairausvakuutus jaettiin työtulovakuutukseen ja sairaanhoitovakuutukseen. Työtulovakuutuksen etuuksia ovat sairaus- ja

vanhempainpäivärahat, kuntoutusrahat sekä työterveyshuollon kustannukset lukuun ottamatta Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön korvauksia. Lisäksi työnantajille korvataan päiväraha-ajalta syntyviä työntekijöiden vuosilomakustannuksia.

Työtulovakuutuksen kulut rahoitetaan pääosin työnantajan sairausvakuutusmaksuilla (1 411 miljoonaa euroa vuonna 2008) sekä palkansaajien ja yrittäjien päivärahamaksuilla (511 miljoonaa euroa). Valtion varoista rahoitetaan vähimmäismääräiset päivärahat, 0,1 % muista vanhempainpäivärahoista sekä osuus yrittäjien työterveyshuollosta, yhteensä 76 miljoonaa euroa vuonna 2008.

Sairaanhoitovakuutus sisältää muun muassa lääkekorvaukset, lääkärinpalkkiokorvaukset, matkakorvaukset sekä kuntoutuspalvelut. Sairaanhoitovakuutuksen kuluista puolet rahoitetaan vakuutetuilta perittävillä sairaanhoitomaksuilla ja puolet valtion varoista. Lisäksi valtion varoista rahoitetaan kokonaan ulkomaille maksettavat sairaanhoidon korvaukset. Kaikilta vakuutetuilta perittävää sairaanhoitomaksua kertyi 1 036 miljoonaa euroa vuonna 2008. Valtion osuus sairaanhoitovakuutuksen kuluista oli yhteensä 1 043 miljoonaa euroa.

Urheilijat

Urheilijat maksavat kunnallisverotuksessa verotettavien tulojensa perusteella sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun kuten muutkin vakuutetut. Urheilijat ovat myös alusta alkaen maksaneet työtulovakuutuksen rahoittamiseksi käyttöön otettua päivärahamaksua. Sairausvakuutuslain 11 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään, että päivärahamaksun perusteena olevana palkkana pidetään ennakkoperintälain (118/1996) 13 §:ssä tarkoitetun ennakonpidätyksen alaisen palkan ohella muun muassa urheilijan palkkiota sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 3 §:ssä tarkoitettua urheilijan henkilökohtaista korvausta.

Työnantajat

Työnantajan sosiaaliturvamaksu koostuu työnantajan kansaneläkemaksusta ja työnantajan sairausvakuutusmaksusta. Työnantaja

on työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963) 3 §:n mukaan velvollinen maksamaan työnantajan sosiaaliturvamaksun, jos työntekijä on sairausvakuutuslain mukaan Suomessa vakuutettu. Työnantajan ei tarvitse maksaa sosiaaliturvamaksua esimerkiksi silloin, jos ulkomailta Suomeen tulevan työntekijän aiottu oleskeluaika jää täällä alle neljän kuukauden. Ennakkoperintäasetuksen (1124/1996) 14 §:n mukaan työnantajan sosiaaliturvamaksua ei tarvitse maksaa, jos maksun perusteena on yksittäinen satunnaisesti maksettava palkkasuoritus, jonka määrä on enintään 20 euroa.

Urheilutyönantajat on vapautettu suorittamasta työnantajan sosiaaliturvamaksua työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista vuonna 1995 annetulla lailla (375/1995; maksuvapautuslaki). Lakiesitys sisältyi edellä kohdassa 1 mainittuun hallituksen esitykseen 356/1994, jolla luotiin urheilijoiden oma eläke- ja tapaturmajärjestelmä.

Maksuvapautuslain 1 §:n mukaan se, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa säädetään työnantajan velvollisuudesta suorittaa ennakkoperintälain (418/1959) 4 §:ssä ja rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978) 4 §:ssä tarkoitetusta palkasta työnantajan sosiaaliturvamaksua, ei koske urheilemisesta saatuja palkkioita. Vuoden 1997 alussa voimaan tulleessa uudessa ennakkoperintälaisissa (1118/1996) palkan määrityelmä on siirretty 13 §:ään.

Maksuvapauslakia koskevan hallituksen esityksen 356/1994 perustelujen mukaan ”Vakuutusosoikeuden päätös hämärtää rajanve-toa urheilusta suoritettavan palkan ja ennakkoperintälain 4 §:ssä tarkoitetun palkan välillä. Ennakkoperintälain 4 §:n mukaisen palkan perusteella on suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu. Urheilijoiden palkkioiden osalta ei ole tarkoitus laajentaa työnantajan sosiaaliturvamaksun suoritusvelvollisuutta nykyisestä. Tulkintaongelmien välttämiseksi on tarkoituksenmukaista muuttaa lakia työnantajan sosiaaliturvamaksusta niin, että urheilijoiden palkkioista ei tarvitse suorittaa työnantajan sosiaaliturvamaksua.”

Ammattilaisuus ei 1990-luvun alkupuolella ollut urheilussa yhtä yleistä kuin nyt eikä

ammattilaisuutta haluttu tuolloin myöskään erityisesti korostaa. Urheilijalle tosiasiallisesti palkkana maksetut suoritukset katsottiin urheilijalle maksetuiksi palkkioiksi, eikä niiden perusteella ennen vuotta 1995 maksettu työnantajan sosiaaliturvamaksua. Toukokuun alusta 1995 voimaan tullutta maksuvapautuslakia sovellettaessa on otettu huomioon lain esitöissä kirjattu tarkoitus olla laajentamatta työnantajan sosiaaliturvamaksun suoritusvelvollisuutta aikaisemmasta. Maksuvapautuslakia on käytännössä sovellettu niin, että työnantajan sosiaaliturvamaksua ei ole maksettu urheilijalle urheilemisen perusteella maksetusta palkkiosta riippumatta siitä, täytääkö se ennakoperintälaissa säädetyn palkan tunnusmerkit.

Urheilutyönantaja on oikeutettu saamaan urheilijan sairauspäivärahan siltä sairausloman ajalta, jolta hän maksaa urheilijalle palkkaa, vaikka ei ole osallistunut päivärahojen rahoitukseen. Kun sairausvakuutuksen rahoitusta uudistettiin vuonna 2006, tarkoituksena oli, että myös urheilijalle maksetun palkkion perusteella tultaisiin maksamaan työnantajan sairausvakuutusmaksu. Tämän mahdollistamiseksi urheilijan palkkio on lisätty työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettuun lakiin työnantajan sosiaaliturvamaksun yhdeksi maksuperusteeksi. Maksuvapautuslakia ei kuitenkaan kumottu sairausvakuutusuudistuksen yhteydessä, koska samaan aikaan oli valmisteilla muutoksia urheilijoiden eläke- ja tapaturmajärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön. Sairausvakuutuksen rahoitusuudistuksessa sovittu työtulovakuutuksen päivärahakustannusten jako työnantajien ja työntekijöiden kesken ei toteutunut urheilijoiden osalta.

Maksuvapautuslakia ei ole kumottu myöskään urheilijoiden eläke- ja tapaturmajärjestelmää koskevien lakimuutosten yhteydessä. Maksuvapautuslain kumoaminen olisi merkinnyt urheilutyönantajan maksuvelvollisuuden ulottamista työnantajan sairausvakuutusmaksun lisäksi myös työnantajan kansaneläkemaksuun, mitä ei haluttu. Pelkästään työnantajan sairausvakuutusmaksun maksaminen urheilijan palkkion perusteella olisi merkinnyt sitä, että verohallinto olisi joutunut luomaan yksinomaan urheilutyönantajien maksua varten oman seuranta- ja tietojärjes-

telmänsä. Urheilutyönantaja ei siten edelleenkaan maksa urheilijan palkan tai palkkion perusteella työnantajan sairausvakuutusmaksua eikä myöskään kansaneläkemaksua.

1.4. Urheilijan palkka ja palkkio verotuksessa

Palkka, jonka perusteella toimitetaan veron ennakonpidätys, määritellään ennakoperintälain 13 §:ssä. Palkkaa on mainitun säännöksen mukaan muun muassa kaikenlainen palkka, palkkio, etuus ja korvaus, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa. Työsuhteen perusteella saamastaan palkasta ja palkkiosta urheilija saa tehdä tulonhankkimisvähennyksen, kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja valtionverotuksen työtulovähennyksen. Muut kuin urheilutyönantajat maksavat ennakonpidätyksen alaisen palkan perusteella työnantajan sosiaaliturvamaksun.

Työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana maksettava korvaus määritellään verotuksessa ennakoperintälain 25 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiseksi työkorvaukseksi. Muun kuin työsuhteen perusteella urheilijalle maksetut palkkiot ovat sosiaaliturvamaksun näkökulmasta verotuksessa työkorvauksen tapaan käyttäytyviä suorituksia. Työnantajan sosiaaliturvamaksua ei makseta työkorvauksen perusteella.

Ero urheilijan palkan ja urheilijan palkkion välillä voidaan tehdä samoja periaatteita noudattaen kuin palkan ja työkorvauksen välinen ero. Työkorvausta on työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana maksettava korvaus. Jos kyse on urheilemisesta saatavasta tulosta, urheilijan palkkiota on muu kuin urheilijan palkka.

Urheilijan palkkion perusteella ei myönnetä tulonhankkimisvähennystä, koska se myönnetään tuloverolain 95 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan vain palkkatulosta. Palkasta ja työkorvauksesta poiketen urheilijan palkkiosta ei myönnetä kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä eikä valtionverotuksen työtulovähennystä, koska ne myönnetään tuloverolain 105 a ja 125 §:n mukaan vain palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttö-

korvausten, ansiotulona verotettavan osingon sekä eräiden yritystulojen perusteella. Verotuksen toimittamista varten urheilijalle maksetut palkat ja urheilijan palkkiot erotetaan toisistaan.

Tuloverolain (1535/1992) 116 a §:n mukaan urheilijan verovuoden tulona ei pidetä sitä osaa hänen välittömästi urheilemisesta saamistaan tuloista, joka on tuloverolaissa säädetyin edellytyksin maksettu valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon. Valmennusrahastoon voidaan maksaa vain muuta urheilutuloa kuin palkkatuloa. Näitä rahastoon maksettuja palkkiota voidaan käyttää urheilemisestä ja valmentautumisesta verovuoden aikana aiheutuvien menojen kattamiseen. Verovuoden päättyessä valmennusrahastossa oleva määrä katsotaan 20 000 euroa ylittävältä osalta verovuoden veronalaiseksi ansiotuloksi.

Urheilutulosta voidaan verovapaasti siirtää urheilijarahastoon enintään 50 prosenttia urheilutulon bruttomäärästä laskettuna, kuitenkin enintään 100 000 euroa vuodessa. Urheilijarahastoon siirrettävät varat voivat olla urheilijan saamaa palkkaa tai palkkiota taikka aikaisemmin valmennusrahaston siirrettyjä varoja. Urheilijarahaston kautta urheilija voi varautua urheilu-uran jälkeiseen aikaan. Urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuvat urheilu-uran päättymisen jälkeen vähintään kahden ja enintään kymmenen vuoden aikana.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Kun urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvasta annettua lakia viimeksi muutettiin (HE 22/2009 vp), hallituksen esityksen perusteissa todettiin, että ”Hallituksen tarkoituksena on saattaa tähän esitykseen liittyen työnantajan sairausmaksuvelvollisuus koskemaan myös urheilutyönantajia vuoden 2010 talousarvion yhteydessä.” Esityksen perusteluissa arvioitiin, että urheilijan eläke- ja tapaturmavakuutuksen vakuuttamisvelvollisuuden 9 600 euron vuotuinen alaraja ylittyisi noin 800 urheilijan kohdalla, jolloin työnantajan sairausvakuutusmaksuja kertyisi arviolta 0,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Nyt annettavan esityksen tavoitteena on, että urheilutyönantajat osallistuisivat muiden työnantajien tapaan työtulovakuutuksen rahoittamiseen maksamalla työnantajan sairausvakuutusmaksun. Sairausvakuutusmaksun suorittamisvelvollisuutta ei ehdoteta sidottavaksi siihen, onko työnantaja velvollinen ottamaan urheilijan eläke- ja tapaturmavakuutuksen. Maksuvelvollisuus määräytyisi kuten muillakin työnantajilla sen mukaan, onko urheilija sairausvakuutuslain mukaan Suomessa vakuutettu.

Työnantajan olisi maksettava työnantajan sairausvakuutusmaksu urheilijalle maksamansa palkan perusteella. Palkalla tarkoitetaan ennakkoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua työsuhteeseen perustuvaa urheilijalle maksettua palkka ja palkkiota. Maksuvelvollisuuden synnyttävälle palkalle ei säädettäisi erillistä alarajaa, vaan urheilemiseen sovellettaisiin tältä osin sosiaaliturvamaksua koskevaa yleistä 20 euron rajaa.

Ehdotetun maksuvelvollisuuden ulkopuolelle jäisivät työkorvauksiin rinnastettavat urheilijan palkkiot, joita ei makseta työsuhteen perusteella. Myöskään muut työnantajat eivät ole työkorvaukseksi katsottavien palkkioiden perusteella velvollisia suorittamaan työnantajan sairausvakuutusmaksua. Urheilijoista tällaisia palkkioita saavat lähinnä yksilöurheilijat, joilla ei ole joukkueurheilijoiden tapaan työnantajaa. Palkkojen ja palkkioiden erottamisessa toisistaan sovellettaisiin verotuksessa noudatettua käytäntöä.

Urheilijarahastoon maksettavasta urheilijan palkasta työnantajan sairausvakuutusmaksu maksettaisiin siinä vaiheessa, kun palkka siirretään rahastoon. Kun varoja maksetaan ulos urheilijarahastosta, varojen perusteella maksetaan vero mutta ei työnantajan sairausvakuutusmaksua. Valmennusrahastoon voidaan maksaa vain muita urheilutuloja kuin palkkaa. Sen takia valmennusrahastoon siirrettävien tai sieltä nostettavien varojen perusteella ei maksettaisi työnantajan sairausvakuutusmaksua.

Urheilutyönantajien velvollisuus suorittaa työnantajan sairausvakuutusmaksua toteutettaisiin kumoamalla maksuvapautuslaki. Monissa joukkueurheilulajeissa urheilijoiden sopimuskaudet poikkeavat kalenterivuodesta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että urheilu-

työnantajien maksuvelvollisuus alkaisi vasta uusien sopimuskausien alettua eli vuoden 2011 alusta.

Työnantajan kansaneläkemaksu poistuu kokonaan vuoden 2010 alusta. Kansaneläkemaksun poistuessa työnantajan sosiaaliturvamaksu koostuisi vain työnantajan sairausvakuutusmaksusta. Urheilutyönantajat eivät siten joutuisi maksamaan työnantajan kansaneläkemaksua.

3. Esityksen vaikutukset

Urheilutyönantajat maksaisivat sairausvakuutusmaksua ensimmäisen kerran helmikuussa. Maksun perusteena olisivat tammi-kuussa maksettavat palkat. Työnantajan sairausvakuutusmaksun arvioidaan olevan 2,19 prosenttia palkasta vuonna 2011.

Verohallinnon rekistereiden mukaan muiden kuin satunnaisesti palkkaa maksavien työnantajien urheilijoille maksama keskimääräinen palkka oli vuonna 2008 noin 17 500 euroa vuodessa. Vuoden 2011 arvioidun keskipalkan perusteella laskettu urheilutyönantajan maksettavaksi tuleva sairausvakuutusmaksu olisi keskimäärin noin 36 euroa kuukaudessa.

Jääkiekon SM-liigassa sopimuskaudella 2009–2010 maksettavien palkkojen yhteismäärä on noin 31 miljoonaa euroa. Vuoden 2011 arvioidun palkkasumman perusteella laskettu keskimääräinen työnantajan sairausvakuutusmaksu olisi jääkiekon SM-liigan joukkuetta kohti noin 4 100 euroa kuukaudessa.

Urheilutyönantajan sairausvakuutusmaksun maksuvelvollisuuden arvioidaan koskevan noin 2 100 säännöllisesti palkkaa maksavaa työnantajaa. Urheilijoille maksettavien palkkojen perusteella suoritettavien työnantajan sairausvakuutusmaksujen arvioidaan vuonna

2011 olevan noin 0,9 miljoonaa euroa. Työnantajan sairausvakuutusmaksun kokonaismaksutuotoksi vuonna 2011 arvioidaan noin 1 590 miljoonaa euroa.

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Esityksellä poistetaan sairausvakuutuksen rahoitusuudistuksessa työtulovakuutuksen rahoitukseen jäänyt poikkeama työnantajien ja palkansaajien jakosuhteessa. Esityksen vaikutukset työnantajien ja palkansaajien maksusuuksiin on niin pieni, ettei sillä ole käytännössä vaikutusta työnantajan sairausvakuutusmaksun ja palkansaajien päivärahamaksun maksuprosentteihin.

Työnantajan sairausvakuutusmaksua ei makseta urheilijoille maksettavien palkkioiden perusteella. Verohallinnon rekistereiden mukaan vuonna 2008 urheilijoille maksettujen palkkioiden keskimääräinen suuruus oli noin 1 875 euroa vuodessa. Keskiarvoa alentavat harrastuspohjaisen urheilutoiminnan perusteella maksetut palkkiot. Joidenkin yksilöurheilijoiden saamat palkkiot ovat huomattavasti keskiarvoa suurimpia. Kun kysymyksessä ei ole työsuhteesta eikä urheilijalla ole työnantajaa, palkkioiden perusteella ei makseta työnantajan sairausvakuutusmaksua eikä harrastuspohjaiselle urheilutoiminnalle siten ole tulossa lisäkustannuksia.

4. Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu Verohallinnon ja opetusministeriön edustajia sekä keskeisten urheilun osapuolia edustavien järjestöjen ja työnantaja- ja palkansaajajärjestöjen edustajia. Järjestöjen lausuntojen perusteella lakiehdotusten ehdotettua voimaantuloajankohtaa myöhennettiin vuodelle vuoden 2011 alkuun.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut**1.1. Laki työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista**

1 §. Laki ehdotetaan kumottavaksi, jolloin urheilutyönantajia koskeva vapautus velvollisuudesta suorittaa työnantajan sosiaaliturvamaksu päättyisi.

1.2. Laki työnantajan sosiaaliturvamaksusta

4 §. Pykälän 2 momentissa määritellään työnantajan sosiaaliturvamaksun perusteena oleva palkka. Säännöksen 1 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi urheilijan palkkio, koska työsuhteen ulkopuolella maksettujen palkkioiden perusteella ei ole tarkoitus maksaa työnantajan sosiaaliturvamaksua.

Lisäksi 3 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi mainita urheilijasta, koska myöskään rajoitetusti verovelvolliselle urheilijalle työsuhteen

ulkopuolella maksetun palkkion perusteella ei maksettaisi työnantajan sosiaaliturvamaksua.

4 a §. Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin siitä, missä vaiheessa urheilijarahastoon maksettavasta palkasta on suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu. Jos työnantaja maksaa palkan suoraan urheilijarahastoon, sosiaaliturvamaksu maksetaan varoja rahastoon maksettaessa. Työnantajan sosiaaliturvamaksua ei siten makseta verojen kanssa samanaikaisesti eli siinä vaiheessa, kun varoja nostetaan urheilijarahastosta.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran tammikuussa 2011 urheilijoille maksettaviin palkkioihin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan työnantajan sosiaaliturvamaksun suorittamisesta urheilemisesta saaduista palkkioista 17 päivänä maaliskuuta 1995 annettu laki (375/1995).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain (366/1963) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1365/2007, ja
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

4 §

Palkalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) ennakoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, palkkiota ja korvausta, vakuutuskassalaissa tarkoitettua sairauskassan maksamaa täydennyspäivärahaa ja työsuhteessa saatuja palvelurahoja;

2) tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyötulosta rahana maksettavaa osaa;

3) rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja 3 §:ssä tarkoitettua taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvaa korvausta;

4) ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua palkkaa;

5) Pohjoismaiden investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta an-

netun lain (562/1976) 2 §:ssä tarkoitettua palkkaa.

4 a §

Jos työnantaja maksaa urheilijalle palkkaa tuloverolain 116 a §:n mukaisena urheilutulona mainitun lain 116 c §:ssä tarkoitettuun urheilijarahastoon, työnantaja on velvollinen suorittamaan työnantajan sosiaaliturvamaksun rahastoon maksamansa palkan perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2011 ja sen jälkeen maksettavan palkan perusteella suoritettavaan työnantajan sosiaaliturvamaksuun.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Liisa Hyssälä*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain (366/1963) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1365/2007, ja
lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Palkalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) ennakoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, palkkiota ja korvausta *sekä urheilijan palkkiota*, vakuutuskassalaissa tarkoitettua sairauskassan maksamaa täydennyspäivärahaa ja työsuhteessa saatuja palvelurahoja;

2) tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyötulosta rahana maksettavaa osaa;

3) rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja 3 §:ssä tarkoitettua taiteilijan *tai urheilijan* henkilökohtaiseen toimintaan perustuvaa korvausta;

4) ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua palkkaa;

5) Pohjoismaiden investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 2 §:ssä tarkoitettua palkkaa.

Ehdotus

4 §

Palkalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) ennakoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua ennakonpidätyksen alaista palkkaa, palkkiota ja korvausta, vakuutuskassalaissa tarkoitettua sairauskassan maksamaa täydennyspäivärahaa ja työsuhteessa saatuja palvelurahoja;

2) tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyötulosta rahana maksettavaa osaa;

3) rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua palkkaa ja 3 §:ssä tarkoitettua taiteilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvaa korvausta;

4) ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua palkkaa;

5) Pohjoismaiden investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 2 §:ssä tarkoitettua palkkaa.

4 a §

Jos työnantaja maksaa urheilijalle palkkaa tuloverolain 116 a §:n mukaisena urheilutulona mainitun lain 116 c §:ssä tarkoitettuun urheilijarahastoon, työnantaja on velvollinen suorittamaan työnantajan sosiaaliturvamaksun rahastoon maksamansa palkan perusteella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2011 ja sen jälkeen maksettavan palkan perusteella suoritettavaan työnantajan sosiaaliturvamaksuun.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.